

Nemzeti
Köszolgálati Egyetem

Vezető-és Továbbképzési Intézet

HOFFMAN ISTVÁN PHD.

Az önkormányzatok feladatrendszere

Budapest, 2014

A tananyag az ÁROP-2.2.19-2013-2013-0001 Elektronikus képzési és távoktatási anyagok készítése című projekt keretében készült el.

Szerző:

© Hoffman István PhD. 2014

Kiadja:

© NKE, 2014

Felelős kiadó:

Patyi András
rektor

Tartalom

I. Az önkormányzati feladatok értelmezése az egyes modern demokráciák önkormányzati modelljeiben	4
1.1 Az önkormányzati feladatok monista és dualista értelmezése	4
1.2 Kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok.....	4
II. Az önkormányzati feladatok rendszere a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényben (Ötv.)	6
2.1 Az önkormányzati feladatok köre az Ötv.-ben	6
2.2 Átruházott államigazgatási feladat- és hatáskörök	8
III. Az önkormányzatok és szervei feladatainak rendszere a Mötv.-ben	9
3.1 Az önkormányzati feladatok	9
3.2 Az átruházott államigazgatási feladat- és hatáskörök	13
IV. Fogalomtár	15
V. Felhasznált irodalom	16
VI. Ellenőrző kérdések	17

A helyi közösségeknek az önkormányzás jogát a különféle jogrendszerek meghatározott feladatok ellátására biztosították. Így az önkormányzatiság, valamint annak európai standardjai meghatározását követően a következőkben az önkormányzati feladatok rendszerét tekintjük át röviden. A hatályos magyar szabályozás jobban érthető, ha röviden áttekintjük, hogy a különféle önkormányzati rendszerek milyen modellt alkalmaztak a feladatok meghatározása körében, valamint, hogy a 2013-ig hatályos magyar szabályozás milyen modellt választott.

I. Az önkormányzati feladatok értelmezése az egyes modern demokráciák önkormányzati modelljeiben

1.1 Az önkormányzati feladatok monista és dualista értelmezése

Az önkormányzatok és szervei által ellátott feladatokat a magyar és a nemzetközi jogirodalom két módon csoportosítja: egyrészt megkülönböztetik a **monista**, másrészt a **dualista rendszereket**. Az önkormányzatok feladatrendszerének **monista** felfogása a **helyi közösségek autonómiái által végzett tevékenységeket egységes egészként szemléli, s nem tesz különbséget a tekintetben, hogy a feladatot az önkormányzat a helyi közügyek körébe tartozó kérdésként, vagy az államigazgatási szervezetrendszer által átruházott kérdésként végzi-e**. Ez a modell elsősorban az ultra vires elvet követő angolszász államokban érvényesül, mivel ebben a rendszerben főszabály szerint valamennyi önkormányzati feladatot a törvényalkotó határoz meg.

A másik, **dualista** modellben – amely elsősorban a kontinentális jogrendszerű államokra jellemző – egymástól élesen elkülönítik a helyi önkormányzatoknak a helyi közügyek alkotmányos fogalma körében ellátott **önkormányzati feladatait**, valamint az igazgatási hatékonyság és a polgárközeli igazgatás alapján az önkormányzatok szerveire és tisztségviselőire telepített **átruházott államigazgatási feladatokat**.

1.2 Kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok

A kontinentális rendszerű államok önkormányzati jogai jellemzően élesen elkülönítik egymástól a helyi közügyek körébe tartozó önkormányzati feladatok körében a kötelező és az önként vállalt feladatokat. Az egyes nemzeti alkotmányok, valamint önkormányzati törvények ugyanis lehetővé teszik, hogy törvények kötelezővé tegyék bizonyos feladatok ellátását egyes helyi önkormányzatok számára. Ezek az ún. **kötelező önkormányzati feladatok**, amelyeket a törvényi előírás alapján az önkormányzatoknak el kell látniuk, azaz azok biztosításának lehetőségét nem mérlegelhetik. A helyi közügy fogalma alá vonható, a kötelező feladatok körébe nem tartozó ügyekben **önként vállalt feladatként** az önkormányzat saját akaratából, önállóan, a helyi választópolgárok igényére figyelemmel dönthet arról, hogy a feladatot el kívánja-e látni, vagy sem.

Az önkormányzati feladatok kötelező és önként vállalt feladatokra tagolásának határvidékén, az egyes európai államok jellemzően ágazati törvényeinek szabályozásaiban kezd kialakulni egy sajátos feladattípus, amelyik önként vállalt annyiban, hogy bár a helyi közügy körébe tartozik, de az adott helyi szervnek nem írja elő jogszabály az ellátását, hanem az adott egység maga dönt annak felvállalásáról. Annyiban viszont kötelező jellegű, hogy egy nagyobb vagy magasabb szintű önkormányzat kötelező feladata, s hogy a többi kötelező feladat ellátása esetén általában az átvállaló kisebb önkormányzat is részesül a kötelező feladatokhoz kapcsolódó állami finanszírozásban. Ezek az **önként átvállalt feladatok**.

Az elmúlt évtizedekben az önkormányzati feladatok szabályozásában sajátos átalakulás zajlott a demokratikus államokban. Az 1980-as évek decentralizációs tendenciáit követően a közszolgáltatások megfelelő – és országosan azonos színvonalú – ellátása érdekében erőteljesebbé vált az önkormányzati feladatok **állam(igazgatás)i szabályozása**. A fenti folyamattal összefüggésben az egyes európai alkotmánybíróságok és közigazgatási ügyekben eljáró felsőbb bíróságok iránymutató ítéleteikben kiemelték, hogy a központi szabályozás korlátját jelenti, hogy azzal nem lehet elvonni a döntést az önkormányzatiság magterületein.¹

¹ Így például Németországban a Szövetségi Alkotmánybíróság (Bundesverfassungsgericht) a Rastede-döntésben kimondta, hogy a központi jogalkotó a szabályozása során nem vonhatja el az önkormányzatiság „magterületeit”. Ld. Rastede BVerfGE 79, 127.

Mindezen keretek fontos segítséget nyújtanak az önkormányzati feladat- és hatáskörök rendszere magyarországi változásainak megértéséhez is, azonban a hatályos magyar szabályozás kialakulásának megértéséhez szükség van a 2013-ig élő rendelkezések vázlatos áttekintéséhez is.

II. Az önkormányzati feladatok rendszere a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényben (Ötv.)

A feladatok meghatározása tekintetében 2013. január 1-jéig hatályos Ötv. az önkormányzatok által ellátott feladatok **dualista** modelljét választotta, mivel élesen elkülönítette egymástól a helyi közügyek keretei közötti **önkormányzati feladatokat**, s a helyi közügy körén kívül álló átruházott államigazgatási feladatokat, az önkormányzati feladatokon belül azonban a szakirodalomban is **csak a kötelező és az önként vállalt (fakultatív) feladatok** között tettek különbséget.²

A szabályozást tekintve, az Ötv. rendelkezései egyértelműen elkülönítik egymástól a **kötelező és az önként vállalt önkormányzati feladatokat**. A törvény rögzíti, hogy jegyző (főjegyző), valamint kivételesen a polgármester (főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke) és a polgármesteri hivatal ügyintézője **átruházott államigazgatási feladat- és hatásköröket** gyakorolhat. Az Ötv.-nek azonban a kötelező feladatok ellátására vonatkozó rendelkezései – ellentétben az európai önkormányzati jogok szabályozásaival – e törvényben intézményesítik az **önként átvállalt** önkormányzati feladatokat is.

2.1 Az önkormányzati feladatok köre az Ötv.-ben

Az Ötv. a *helyi közügyek körébe sorolható* közigazgatási feladatokat elsődlegesen önkormányzati feladatnak minősíti. A 6. § (2) bekezdésének második mondata szerint „[t]örvény kivételesen utalhat helyi közügyet más szervezet feladat- és hatáskörébe.”

Ilyen kivételes esetnek lehetett tekinteni például az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény, valamint a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény alapján a települési önkormányzat jegyzőjének adóhatósági jogköre. Nem kérdéses, hogy az önkormányzatok legfontosabb saját bevétele, a helyi adó az Ötv. 1. § (2) bekezdése szerinti helyi közügynek tekinthető. A fenti törvények a szakszerű ügyintézés érdekében azonban ezt az ügycsoportot államigazgatási ügygyé minősítették, s elsőfokú államigazgatási hatóságként a jegyzőt jelölték ki.

Az Ötv. 2., 9. és 11. §-aira figyelemmel **az önkormányzati feladatok elsődleges címzettje a képviselő-testület volt**, azonban annak a lehetőségét is biztosította, hogy – az Ötv.-ben, más törvényekben, vagy akár az önkormányzat rendeletében meghatározott **kivételekkel – a képviselő-testület** ezeket a hatásköröket a bizottságra, a részönkormányzat testületére, a polgármesterre, a társulásra, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatra **átruházhatta**. Az Ötv. rögzítette, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségi önkormányzatra hatósági feladat- és hatáskör nem ruházható át. Az Ötv. 2. § (2) bekezdése azonban a főszabálytól eltérő **kivételként** rögzítette, hogy **törvény kivételesen a polgármesterre, főpolgármesterre, valamint a megyei közgyűlés elnökére** közvetlenül is telepíthetett önkormányzati hatáskört.

Ezzel a felhatalmazással élt például az szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, amikor többek között a **köztemetés megállapítását önkormányzati ügyként a polgármesterre telepítette**.

A hatáskörök átruházására főszabály szerint akár önkormányzati határozatban is sor kerülhetett,³ azonban az 1/2003.KPJE, valamint a Ket. 19. § (1) és (2) bekezdése az önkormányzati hatósági hatáskörök átruházása tekintetében egyfajta korlátot határozott meg, amikor e körben kizárólag a rendeletben történő átruházást fogadta el jogszerűnek. Az Ötv. – később a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) – rögzítette, hogy amennyiben a hatáskört nem ruházta át a testület, akkor döntése ellen csak bírói jogorvoslatnak van helye, ha pedig átruházta, akkor az átruházott szerv (tisztviselő) döntésével szemben a testülethez lehetett fellebbezni.

² L. VEREBÉLYI Imre (szerk.): Az önkormányzati rendszer magyarázata. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Buda-pest 1999. 36-38. o. és HOFFMAN István: Az önként átvállalt (alternatív) feladatok szerepe a magyar önkormányzati rendszerben = Közjogi Szemle 2011/2. 39-40. o

³ A határozatban történő hatáskör-átruházást a Legfelsőbb Bíróság jogszerűnek ítélte a BH 1994.86. számon közzétett egyedi döntésében.

a) Kötelező önkormányzati feladatok

Az Ötv. 1. § (5) bekezdése rögzítette, hogy „törvény a helyi önkormányzatnak kötelező feladat- és hatáskört is megállapíthat. A kötelezően ellátandó önkormányzati feladat- és hatáskörök meghatározásával egyidejűleg az Országgyűlés biztosítja az ellátásukhoz szükséges anyagi feltételeket, dönt a költségvetési hozzájárulás mértékéről és módjáról.” Ebből következően kötelező önkormányzati feladat- és hatáskört kizárólag törvény állapíthatott meg, azonban ebbe a körbe valamennyi törvény, nemcsak a minősített többséggel elfogadott (2012-től sarkalatos) törvények tartoznak bele. Az Ötv. maga is meghatározott – igaz szűk körben – kötelező önkormányzati feladatokat. A települési önkormányzatok tekintetében az Ötv. 8. § (4) bekezdése írt elő olyan feladatokat – így az alapvető közszolgáltatások megszervezését, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak biztosítását –, melyeket valamennyi településnek biztosítania kellett. 2012. január 1-jéig, a megyei önkormányzatok feladatainak átalakításáig az Ötv. 69. §-a rögzítette a megyék kötelező közép fokú közszolgáltatási feladatainak körét, ezek a hatáskörök azonban megszűntek. A kötelező feladatokat jellemzően az ágazati törvények határozzák meg.

Amennyiben az Országgyűlés a kötelezettséget előírta, az Ötv. előírásai szerint biztosítania kellett a **szükséges anyagi feltételeket**, így a fenti rendelkezés alapján a kötelező önkormányzati feladathoz mindenképpen kell központi költségvetési támogatást biztosítani.

A települések és a megyék eltérő népességszámára, anyagi és egyéb teherbíró képességére figyelemmel – bár azok jogai mellérendeltségük miatt egyenlők – az Ötv. a 6. § (1) bekezdésében **lehetőséget biztosított a kötelező feladatok differenciált telepítésére**. Az Ötv. szabályozása szerint a differenciált hatáskör-telepítés **csak fakultatív volt**, azaz az Országgyűlés a feladat telepítése során mérlegelhetette, hogy a telepítés során tesz-e különbséget a feladatok címzettjei között.

b) Önként vállalt (fakultatív) feladatok

Az önkormányzatok a helyi közügyekben önállóan szabályoznak és igazgatnak. Ezzel összhangban az Ötv. 1. § (4) bekezdésének 1. és 2. mondata alapján a **helyi önkormányzat önként vállalt (fakultatív) feladatként eljárhatott minden olyan ügyben, amely a helyi közügy körébe vonható, azaz nem minősül országos közügynek, az adott ügyet jogszabály nem utalta más, pl. államigazgatási szerv hatáskörébe**. A fakultatív feladat-ellátás egyik korlátja az volt, hogy ez nem ütközhet semmilyen más jogszabály rendelkezéseibe. A másik korlátot az jelentette, hogy az Ötv. 1. § (4) bekezdésének harmadik mondata előírta a *kötelező feladatok ellátásának elsőbbségét*. Az önkormányzatnak elsődlegesen a törvényben meghatározott kötelező feladatait kellett teljesíteni, s amennyiben ezek teljesítése után van (anyagi, szervezeti, személyi) lehetősége más, a helyi közösség igényeit tükröző helyi közügy ellátására, abban az esetben azt magára vállalhatja.

c) Önként átvállalt (alternatív) feladatok

A **differenciált kötelező feladat- és hatáskör-telepítés** lehetséges **korrekcióját** jelentette az Ötv.-ben az a rendelkezés, amely szerint „[a] kisebb lakosság számú település önkormányzata – amennyiben saját maga vagy társulás révén arról közösen gondoskodni tud – működési területén önként vállalhatja a törvény által a nagyobb lakosság számú települési önkormányzatnak, illetve megyei önkormányzatnak kötelezően előírt közszolgáltatás megszervezését. Ilyen esetben költségvetése számára igényelheti az átvállalt feladattal arányos fedezet biztosítását.” A magyar közigazgatási jogtudomány az átvállalást az önként vállalt feladatok egyik esetkörének tekinti.⁴ Ha azonban alaposan megvizsgáljuk az Ötv. 6. § (1) bekezdés b) pont 2. mondatának szövegét, megállapíthatjuk, hogy *az önkéntes átvállalásra más feltételek teljesülése esetén kerülhetett sor, és más volt a következménye is. Az első feltétel*, hogy önkéntesen átvállalni csak nagyobb lakosság számú, valamint megyei önkormányzatnak kötelezően előírt közszolgáltatást lehet, azaz önkéntes átvállalás tárgya nem bármely, a helyi önkormányzatok hatáskörébe tartozó helyi közügy, hanem kizárólag egy nagyobb, vagy egy magasabb szintű önkormányzat kötelező feladata. A *második feltétel*, hogy az átvállaló önkormányzatnak vagy önkormányzati társulásnak gondoskodnia kell a feladat ellátásáról. Amennyiben a kisebb vagy alacsonyabb szintű önkormányzat átvállalta a feladatot, akkor ez a feladat *az állami finanszírozás szempont-*

⁴ L. KILÉNYI Géza (szerk.): A közigazgatási jog nagy kézikönyve. CompLex Kiadó, Budapest 2008. 226-228. o. Ivancsics Imre hasonlóképpen vélekedett az Ötv. egy korábbi, 1999-ben megjelent magyarázatában is. L.: CSEFRÓ Ferenc (szerk.): Önkormányzati iránytű. Gyakorlati útmutató a helyi képviselők, polgármesterek, köztisztviselők számára. Új Historica Kiadó, Villány 1999. 169. o.

jából kötelező feladatként viselkedett, ugyanis az Ötv. előírta, hogy „[az átvállaló] költségvetése számára igényelheti az átvállalt feladattal arányos fedezet biztosítását.” Az átvállaló önkormányzattól alkotmányosan nem vonható meg az átvállalt feladathoz a nagyobb önkormányzatnak biztosított – jellemzően normatív jellegű – állami támogatás. Az önkéntes feladat-átvállalás Ötv.-beli szabályai a differenciált hatáskör-telepítést gyakorlatilag szubszidiárius jellegű minimálszabállyá tették: azaz a törvény a szolgáltatások tekintetében meghatározta, hogy legalább mekkora településen kell, hogy működjön az adott szolgáltatás, de nem zárta ki annak lehetőségét, hogy bármely más (jóval kisebb) település is elláthassa a feladatot.

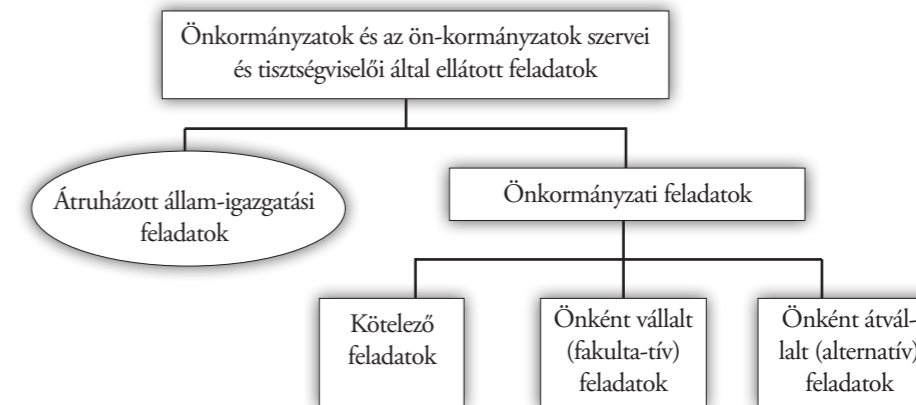
2.2 Átruházott államigazgatási feladat- és hatáskörök

Az Ötv. a magyar önkormányzati hagyományokkal – így a jegyző, a körgyám stb. polgári korszakban is megjelenő államigazgatási feladat-ellátásával – és a tanácsrendszer örökségével összhangban széles körben tette lehetővé, hogy a helyi önkormányzatok tisztségviselői és köztisztviselői az államigazgatás megbízásából államigazgatási feladat- és hatásköröket láthassanak el. Az átruházott államigazgatási feladat- és hatáskörök tekintetében ki kell emelni, hogy bár a döntéseket az önkormányzatok tisztségviselői és köztisztviselői hozták, ám azokban az önkormányzat képviselői szerveinek *jogilag nincs utasítási lehetősége. A döntésekkel szembeni jogorvoslatokat* – 2005. november 1-jéig az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (Áe.), 2005. november 1-jétől a Ket. alapján – *államigazgatási szervek* (2011. január 1-jétől főszabály szerint a fővárosi és megyei kormányhivatalok) bírálták el, amelyek e körben a Ket. szerinti *felügyeleti szervei feladatokat is ellátnak*. Az Ötv. **az átruházott államigazgatási feladatok elsődleges címzettjeként a jegyzőket (főjegyzőket) jelölte meg** azzal, amikor kimondta, hogy törvény vagy kormányrendelet (azaz mind törvényi felhatalmazás alapján, mind eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet) a jegyzőre államigazgatási feladat- és hatáskört telepíthet. Az Ötv. ugyanezen szabálya [7. § (1) bek.] rögzítette, hogy e jogforrások a **polgármesteri hivatal ügyintézőjére kivételesen** önálló államigazgatási feladat- és hatáskört telepíthettek.

Mindezeken túl **törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet kivételesen a polgármestert** (főpolgármestert, megyei közgyűlés elnökét) is államigazgatási hatósági hatáskörrel ruházhatta fel. Az Ötv. maga is meghatározott egy, a polgármester (főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke) által ellátott államigazgatási feladatot akkor, amikor rögzítette, hogy „[t]örvényben vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben előírt esetekben *honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófa-elhárítási ügyekben a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke részt vesz az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában*” [Ötv. 7. § (2) bek.].

Ennek a rendszer alapjait és főbb elemeit a Mötv. csak részben érintette, azonban az egyes feladattípusokat sok esetben újraértelmezte. A következőkben ezt tekintjük át.

III. Az önkormányzatok és szervei feladatainak rendszere a Mötv.-ben

3.1 Az önkormányzati feladatok

a) Önkormányzati feladatok meghatározása és címzettjei a Mötv.-ben

A Mötv. alapvetően átvette az Ötv.-ben is rögzített duális rendszert, így továbbra is elkülöníti egymástól az önkormányzati és az átruházott államigazgatási ügyeket. Az önkormányzati ügyeken belül pedig megkülönbözteti a kötelező, az önként vállalt (fakultatív) és az önként átvállalt (alternatív) feladatok csoportjait. A Mötv. ezen túl külön alcímekben szól a helyi közbiztonsággal kapcsolatos önkormányzati feladatokról, amelyet azonban tulajdonképpen egy sajátos önkormányzati jellegű feladatnak tekinthetjük.

Az új szabályozás sajátossága, hogy bizonyos, az önkormányzatokat is érintő kérdéseket – így például a közterületek elnevezésével kapcsolatos korlátozásokat, a parkolási közszolgáltatás megszervezésével kapcsolatos előírásokat, valamint az uniós beruházások befejezéséhez kapcsolódó kormányzati jogköröket – szintén a feladatok rendszerét szabályozó fejezetben tárgyal.

Az új szabályozás azonban szakított az Ötv. azon korábbi megközelítésével, amely szerint az egyes, konkrét feladatokat az önkormányzati törvényben kell rendezni. A Mötv. alapvetően a feladatok telepítésének és ellátásának fő elveit meghatározó szabályokat rögzíti, a konkrét feladatok telepítését pedig a(z ágazati) törvényekre bízza.

A fenti alapelvtől eltérően azonban a Mötv. 13. § (1) bekezdése némileg eltér, amely 20 pontos – nyílt taxációban – sorolja fel a települési önkormányzatok által ellátható feladatokat. A jogtudományban is számos kérdést vetett fel, hogy ez a szabály – az Ötv. 8. § (4) bekezdéséhez hasonló – kötelező feladat-telepítés vagy pedig – az Ötv. 8. § (1) bekezdéséhez hasonló – „étlap” jellegű lista. Ha a törvényjavaslat – miniszteri – indokolását vizsgáljuk, ott azt látjuk, ezt a felsorolás nem tételes feladat- és hatáskör telepítésnek tekintette a törvényjavaslatot benyújtó Kormány. Az indoklás is kiemelte, hogy a feladatok tételes telepítése az ágazati, szakmai törvények feladata, melyek az adott társadalmi viszony átfogó szabályozásának részeként határozzák meg az állam és a helyi önkormányzatok közötti feladatmegosztást is. Miként jeleztem, a Mötv. ebben a felfogásban csak ennek a feladatmegosztásnak a főbb elveit – mint például a feladatok differenciált telepítésének kötelezettsége – rögzíti. Ezzel a törvényalkotói szándékkal azonban nem áll összhangban a Mötv. 13. §-ának megfogalmazása, amely az önkormányzatok által ellátandó feladatokról beszél. Márpedig a nyelvtani értelmezés szabályai szerint az „ellátandó” kifejezés kötelezettséget fejez ki.

A Mötv. 13. §-a szerint az önkormányzatok által „ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprőipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;

4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
19. hulladékgazdálkodás;
20. távhőszolgáltatás;
21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.”

Azt, hogy ez a feladat-telepítés kötelező jellegű, az is alátámaszthatja, hogy a Mötv. 13. § (2) bekezdése szerint „[t]örvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó más helyi önkormányzati feladatot is megállapíthat.” Azaz a nyelvtani értelmezés egyértelműen arra utal, hogy a Mötv. 13. § (1) bekezdése egyfajta kötelező feladat-telepítés.

Ha azonban a rendszertani értelmezés módszerét vesszük alapul, akkor a kép már korántsem egyértelmű. Az alapján ugyanis ez a szabályozás inkább feladati „étlapnak” tűnik. A miniszteri indokolás nem norma, ezért az értelmezés során segítségül kell hívni az egyes feladatokkal kapcsolatos jogszabályi rendelkezéseket is. A Mötv. 13. § (1) bekezdés 1-21. pontjaira alapján láthatjuk, hogy bár az ott felsorolt feladatok jelentős része a külön törvényekben kötelezőként meghatározott feladat, azonban a felsorolásban olyan elemeket is találhatunk, ahol vagy nincs külön ágazati feladattelepítési törvény, vagy pedig az ágazati törvény az önkormányzati feladatvállalás fakultatív jellegét emeli ki.

Így például a közreműködés a település közbiztonságában feladattal kapcsolatban az egyes rendészeti feladatok ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény, a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény, valamint a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény szabályaira hivatkozhatunk, amelyek kifejezetten fakultatív feladatvállalást szabályoznak. Szintén az önkormányzati feladatok önként vállalt jellegét rögzíti az előadó-művészeti szervezetek fenntartásával kapcsolatos feladatok a 2008. évi XCIX. törvény 3. § (1) bekezdése is. Nincsenek külön törvényi szabályok a kistermelők, őstermelők számára jogszabályban meghatározott termékeik értékesítési lehetőségeinek biztosításával kapcsolatban, így ez a feladat nehezen tekinthető kötelező feladatnak. Bár többször kísérelték meg, az ifjúsági szolgáltatások körében nem született külön törvény, így a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások körébe nem vonható ifjúsági feladatok szintén nem tekinthetőek kötelező feladatnak.

A következőkben részletesen áttekinthetjük az önkormányzati feladatok szabályozását a Mötv.-ben.

b) Kötelező feladatok

Az önkormányzati kötelező feladatok a Mötv. szerint is törvény írhatja elő, s azt az önkormányzatnak kötelessége azt ellátni. A fenti kötelezettség teljesítését szolgálják a jogalkotási kötelezettség és a közszolgáltatás nyújtásának elmulasztását pótló **új felügyeleti** aktusok.

Míg az Ötv. a differenciált hatáskör-telepítést csak lehetőségként határozta meg, addig a Mötv. szerint **a törvényalkotó a kötelező feladat- és hatásköröket differenciáltan köteles** telepíteni. A Mötv. ennek a feladat- és hatáskör-telepítésnek az elvi szempontjait is megadja akkor, amikor rögzíti, hogy 1. figyelembe kell venni a feladat- és hatáskör jellegét, 2. a helyi önkormányzatok eltérő adottságait, azon belül is különösen a gazdasági teljesítőképességet, a lakosság számát és a közigazgatási terület nagyságát [Mötv. 11. § (2) bek.].

A Mötv. is fenntartotta a kötelező feladatok ellátásának elsőbbségét akkor, amikor rögzítette, hogy „[a]z önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati fel-

adat- és hatáskörök ellátását”,⁵ azaz csak és kizárólag a kötelező feladatok teljesítését követően kerülhet sor feladat önkéntes elvállalására vagy átvállalására.

A Mötv. jelentős újításának tekinthető, hogy az új szabályozás a kötelező feladat- és hatáskör-telepítés szabályai között – s nem az államigazgatás és az önkormányzati igazgatás kapcsolatát rendező szabályok sorában – mondja ki a Mötv., hogy a kötelező feladatok ellátásához szükséges minimális személyi, tárgyi és anyagi feltételeket jogszabály – azaz akár miniszteri rendelet – is meghatározhatja. Ez a megoldást a Mötv. kommentárjának megközelítése szerint egyfajta széleskörű végrehajtási rendeletalkotási felhatalmazásként értelmezhető.⁶ Az Alaptörvény 34. cikk (1) bekezdés 2. mondata szerint a helyi önkormányzat részére kötelező feladat- és hatáskört törvény állapíthat meg. Azaz: a feladat megállapítására és így intézményesítésére csak törvényben van lehetőség. Így amikor a Mötv. 14. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az önkormányzati feladatok ellátásának részletes szabályait, ha törvény másként nem rendelkezik, akkor jogszabály állapítja meg, akkor tulajdonképpen csak az adott feladatok törvényhozási tárgykörbe nem tartozó, végrehajtási jellegű rendeleti szabályainak megalkotásának lehetőségét biztosítja a törvény keretei között eljáró, rendeletalkotási jogosult szervnek. Ez az értelmezés összhangban áll a magyar Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatával, amely az önkormányzati feladatok tekintetében elismerte a végrehajtási rendeletek kiadásának lehetőségét.

c) Fakultatív feladatok

A Mötv. alapján továbbra is lehetőség nyílik arra, hogy az önkormányzatok önként vállalt (fakultatív) feladatokat is ellássanak. A fenti hatáskörök felvállalásának feltételeit azonban jelentősen *szigorította* az új önkormányzati törvény. A kötelező feladatok ellátásának elsődlegessége mellett továbbra is érvényesül az a korlát, hogy csak helyi közügy vállalható fel, és a Mötv. immár egyértelműen kimondja, hogy ennek az ellátása nem lehet ellentétes jogszabállyal. Mindezeket túl *új követelmény*, hogy a fakultatív feladatokat *kizárólag saját bevételek*, vagy az erre a célra biztosított – a *költségvetési törvényben meghatározott – külön források terhére* lehet finanszírozni. Ez a szabályozás összhangban áll a Mötv. azon rendelkezéseivel [Mötv. 117-118. §-ai], amelyek szerint a kötelező feladatokat az állam a kizárólag a feladat ellátására fordítható támogatásokkal, a feladatfinanszírozás keretében támogatja.

Bár a Mötv. 17. §-a külön alcím keretében szabályozza, azonban jellegét tekintve egy **sajátos önként vállalt önkormányzati feladatként értelmezhetőek a helyi önkormányzatok közbiztonsággal összefüggő feladatai**, amelyekre nézve speciális szabályokat állapít meg a Mötv. 17. §-a. A Mötv. ugyanis biztosítja annak a lehetőségét, hogy a települési és a fővárosi önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására jogosított szervezetet hozhasson létre. A rendszert országos közügy mivoltára és az állami erőszak-monopóliumra figyelemmel az államigazgatás a többi szélesebb beavatkozási jogokat kapott a többi fakultatív feladathoz képest. A megyei és fővárosi kormányhivatal által ellátott törvényességi felügyeleten túl az önkormányzatok ezeket a feladatokat a rendőrség szakmai felügyeletével láthatják el, valamint ehhez kapcsolódóan megállapodást kell kötni az illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal.

d) Önként átvállalt (alternatív) feladatok

Jelentősen átalakult a Mötv.-ben az önként átvállalt (alternatív) feladatokra vonatkozó szabályozás. A Mötv. szerint csak abban az esetben van lehetősége a települési önkormányzatoknak vagy azok társulásainak a nagyobb gazdasági teljesítőképességű, vagy nagyobb lakosság számú települési önkormányzat számára előírt kötelező feladat- és hatáskör ellátására, amennyiben a lakossági igények indokolják, továbbá az átvállalás révén a közszolgáltatás gazdaságosabban és legalább változatlan szakmai színvonalon, valamint többlet állami támogatás igénybevétele nélkül képesek ellátni. A megyei önkormányzatoktól nem lehet feladatot átvállalni, ugyanis a Mötv. megyei önkormányzatokra vonatkozó rendelkezéseinek hatályba lépését követően a megyei önkormányzatok nem közszolgáltatási, hanem területi, döntően tervezési, fejlesztési és koordinációs feladatokat látnak el, amelyek jellegüknél fogva csak területi szinten végezhetőek el, így ezért nem is lehet azokat települési szinten ellátni.

A fenti feltételek alapján a Mötv.-ben meghatározott eljárási szabályok szerint **rendeletben (társulás esetén határozatban) dönthetnek a feladat átvállalásáról**. A rendeleti formát a Mötv. azért is követeli meg, mivel a feladat átvállalása költségvetési hatásokkal jár, s így érinti a költségvetési rendeletet, valamint, mivel az átvállalás olyan tartós

⁵ L. Mötv. 10. § (2) bekezdését.

⁶ L. BALÁZS István – BALOGH Zsolt Péter – BARABÁS Gergely – DANKA Ferenc – FAZEKAS János – FAZEKAS Marianna – F. ROZSNYAI Krisztina – FÜRCHT Pál – HOFFMAN István – HOFFMANNÉ NÉMETH Ildikó – KECSŐ Gábor – SZALAI Éva (szerk. NAGY Marianna – HOFFMAN István): A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázata. HVG-Orac, Budapest 2012. 57-58. o.

jellegű jogviszony, amely az egyének jogait és kötelezettségeit érinti. Mivel a társulás nem alkothat jogszabályt, ezért a társulások esetében a (normatív) határozati formát követeli meg a Mötv.

Figyelemmel az átvállalás szabályozásának kötelezettségére, a **feltételek fennállását** – mint a **norma** (jogszabály vagy társulási határozat) **jogszerűségét** – a **fővárosi és megyei kormányhivatal vizsgálja a törvényességi felügyelet keretében**. Bár az Ötv. szabályozása sem zárta ki a kormányhivatali törvényességi ellenőrzést, azonban azzal, hogy a Mötv. külön nevesíti ezt a kormányhivatali hatáskört, egyfajta iránymutatást is ad a hivataloknak arra nézve, hogy az ilyen normák kontrollját fontos célnak kell tekinteni.

Az önként átvállalt feladat a **finanszírozás** tekintetében továbbra is **kötelező feladatként viselkedik**: a Mötv. 12. § (3) bekezdése alapján a települési önkormányzat a központi költségvetéstől igényelheti az átvállalt feladattal arányos fedezet biztosítását.

Az alternatív feladatok **speciális esetének** tekinthetjük azt, amikor **az önkormányzat nem egy másik önkormányzattól, hanem az államigazgatástól vállal át** – jellemzően közszolgáltatási – **feladatokat**. A Mötv. 10. § (3) bekezdése alapján erre külön megállapodás megkötésével nyílik lehetősége. A megállapodás kétoldalú jellege miatt, annak megkötéséhez mindkét fél beleegyezésére szükség van, azaz az önkormányzatnak nincs egyoldalú alakító joga a megállapodás létrehozására, így ha az államigazgatás érintett szerve ahhoz nem járul hozzá, akkor az nem jön létre. Az állam(igazgatás)tól átvállalt feladatok finanszírozásáról is az önkormányzat és az államigazgatási szerv között kötött megállapodásban kell dönteni.

Ilyen feladat-átvállalási szerződés például a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 74. § (5) bekezdése szerinti azon megállapodás, amelyben a 3000 főnél kisebb népességű települési önkormányzat átvállalhatja az illetékességi területén lévő összes, saját tulajdonában álló, az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyon működtetését.

e) Az önkormányzati feladatátvállalás korlátja: az uniós beruházások Kormány általi befejezésének jogosítványa

Az önkormányzati feladatellátás önállóságának erős új korlátja az, hogy a Mötv. 16. §-a lehetővé teszi, hogy a Kormány az Unió felé vállalt kötelezettség teljesítése érdekében saját hatáskörben döntsön a kötelezettséggel összefüggő beruházás megvalósításáról. Ez a jog a végső biztosítéka a tagállami kötelezettségvállalás teljesítésének, mert az Európai Unióval szemben a tagállamok vállalnak felelősséget az uniós források felhasználásáért, tehát egy önkormányzat által elkövetett jogsértésért is végső soron a tagállam (államigazgatása) felel. A helyi önkormányzat ebben az esetben köteles a beruházás megvalósításához szükséges, tulajdonát érintő intézkedések tülésére. A kormányzati feladat elvégzése érdekében a Mötv. rögzíti, hogy a Kormány által kijelölt miniszter jogosult bármely önkormányzati beruházás teljesítésének megvalósulását megismerni a tervezéstől a beruházás befejezéséig. A miniszter – a személyes adatok kivételével – adatot kérhet be, jogosult a beruházást megvalósító önkormányzat irataiba betekinteni, a beruházás teljes dokumentációját megismerni. Ezzel összefüggésben a Mötv. azt is előírja, hogy az önkormányzat és a jogszabályban meghatározott állami szervek – annak érdekében, hogy a beruházások megvalósítása figyelemmel kísérhető legyen – a jogszabályban meghatározott adatokat szolgáltatják a kijelölt miniszter (a végrehajtási kormányrendelet alapján jelenleg a belügyminiszter) részére.

A Kormány ilyen döntése ellen jogorvoslatnak van helye, az önkormányzat a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól kérheti – a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) XX. fejezete és a Mötv. sajátos szabályai szerinti – közigazgatási perben ennek a döntésnek a felülvizsgálatát.

f) Az önkormányzati feladatok ellátásának címzettjei

Az önkormányzati feladatok címzettjeinek köre is módosult a Mötv.-ben a korábbi szabályokhoz képest. A Mötv. 41. § (4) bekezdése alapján törvény kötelező önkormányzati feladat- és hatáskört *kizárólag* a képviselő-testületre telepíthet, megszűnt az a korábban az Ötv. által biztosított lehetőség, amely alapján közvetlenül a polgármesterre is lehetett törvényben önkormányzati feladat- és hatáskört telepíteni. Hasonlóan az Ötv. szabályaihoz, az át nem ruházható hatásköröket a Mötv., egyéb törvény vagy az önkormányzat saját rendelete határozza meg.⁷

Változott azonban az átruházás lehetséges címzettjeinek köre. Egyrészt a felsorolás 2013. január 1-jétől kiegészült a **jegyzővel**, aki immár nemcsak államigazgatási, hanem önkormányzati hatósági ügyekben is eljárhat, másrészt

arra a rendelkezésre figyelemmel, amely szerint más törvény kizárhatja az átruházást. A Ket. 19. § (2) bekezdése ugyanis nem teszi lehetővé, hogy a részönkormányzat testületére önkormányzati hatósági feladat- és hatáskört telepítsenek. Egyebekben a Mötv. szabályozása az Ötv. rendelkezéseit vette át.

g) Sajátos önkormányzati feladatok

A Mötv. szabályozásában több, a törvény rendszerében nehezen elhelyezhető kérdést az önkormányzati feladatok körében tárgyaltak. Így az egyes törvényeknek a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető elnevezések tilalmával összefüggő módosításáról szóló 2012. évi CLXVII. törvény az önkormányzati kötelező feladatokra vonatkozó szabályok között helyezte el az önkényuralmi rendszerekre utaló, vagy azok kiépítéséhez köthető **közterületi és közintézményi elnevezések tilalmát**, valamint azt a kiegészítő szabályt, amely szerint vitatható esetben a Magyar Tudományos Akadémia állásfoglalását kell beszerezni.

Szintén az önkormányzati feladatok körében rögzíti a jogalkotó, hogy helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozási (parkolási) közszolgáltatást a helyi önkormányzat, vagy kizárólag ezen közszolgáltatási feladat ellátására alapított költségvetési szerv, 100%-os önkormányzati tulajdonban álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, vagy e gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, illetve önkormányzati társulás láthatja el külön törvényben szabályozottak szerint. Azaz a **helyi parkolási közszolgáltatás kizárólagos önkormányzati megszervezését** is a Mötv. feladat-telepítő szabályai között írták elő.

3.2 Az átruházott államigazgatási feladat- és hatáskörök

a) Az átruházott államigazgatási feladat- és hatáskörök címzettje

Már a Mötv. megalkotását megelőzően az önkormányzati tisztségviselők és köztisztviselők által ellátott államigazgatási feladat- és hatáskörök szűkítésének koncepciója körvonalazódott, azonban az Alaptörvény, az Alaptörvény Átmeneti Rendelkezései megalkotásával, valamint az Alaptörvény negyedik módosításával a korábbi rendszerhez hasonló megoldás alakult ki 2013-ra.

Az Alaptörvény módosított 34. cikk (3) bekezdése azonban két ponton erősen eltér a korábbi alkotmányos szabályozásától. Az Alaptörvény és a Mötv. az **államigazgatási hatáskörök átruházását csak kivételesen** engedi meg. Másrészt pedig még a jegyző és az ügyintéző esetében is csak **törvényben vagy végrehajtási kormányrendeletben** kerülhet erre sor, eredeti jogalkotó hatáskörben kiadott kormányrendeletben nem. További változás, hogy az Alaptörvény immár nem nevesíti a jegyzőt – csak az önkormányzati hivatal vezetőjéről szól – így a fenti tisztség nincs alkotmányos szinten intézményesítve.

b) Az átruházott államigazgatási és az önkormányzati hatósági hatáskörök elhatárolása

Az önkormányzati és az államigazgatási hatósági ügyek elhatárolására az új szabályozásban alapvetően csak a hatáskört telepítő jogszabály ad iránymutatást.

Önkormányzati hatósági ügyet a helyi közügy körében **törvény** vagy **önkormányzati** rendelet határozhat meg, amelynek ellátásáért a képviselő-testület felel. Ezt a hatáskörét a képviselőtestület – a Mötv. 41. § (3) bekezdésében foglaltak szerint – a polgármesterre (főpolgármesterre, megyei közgyűlés elnökére), a képviselő-testület bizottságára, a társulásra, valamint a jegyzőre (főjegyzőre) átruházhatja. Amennyiben **első fokon a képviselő-testület** járt el, a döntés ellen fellebbezésnek nem, csak a közigazgatási perekre és nemperes eljárásokra vonatkozó szabályok szerinti **bíróági eljárásnak** van helye. Ha a **bizottság, a társulás, a polgármester vagy a jegyző járt el első fokon**, döntése ellen **a képviselő-testülethez lehet fellebbezni**, amelynek másodfokú döntése bíróság előtt megtámadható. Az önkormányzati hatósági ügyekre a Mötv. 132. § (4) bekezdés b) pontja alapján a fővárosi, megyei kormányhivatal törvényességi felügyelete nem terjed ki.

Államigazgatási hatósági ügyet törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet határozhat meg. A hatáskör **gyakorlója** – a korábbiakban jelettek szerint – **polgármester** (főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke), valamint a **jegyző** (főjegyző), az erre létrehozott önkormányzati **társulás**, valamint a **polgármesteri hivatal önálló hatáskörű ügyintézője** lehet. Így amennyiben a hatáskör címzettje a polgármesteri hivatal ügy-

⁷ NAGY – HOFFMAN (szerk.): i. m. 162-163. o.

intézője, akkor a hatáskör csak és kizárólag átruházott államigazgatási lehet. Az elsőfokú döntéssel szemben – a Ket. 107. § alapján – főszabály szerint a **fővárosi és megyei kormányhivatal (törzshivatalához) lehet fellebbezni**, amely ezen ügyek tekintetében gyakorolja a felügyeleti (felettes) szervei feladatokat, valamint ezekre az ügyekre a 2010. évi CXXVI. törvény és a 288/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet alapján kiterjed a koordinációs jogköre is.

Az államigazgatási és az önkormányzati hatósági ügyek összehasonlítását az alábbi táblát foglalja össze:

	Önkormányzati hatósági ügy	Államigazgatási hatósági ügy
Mihez kapcsolódik?	Helyi közügy	Országos közügy
Milyen jogszabály határozhatja meg?	Törvény, önkormányzati rendelet	Törvény, törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet
Ki járhat el ezekben az ügyekben?	Képviselő-testület; annak felhatalmazása alapján képviselő-testület bizottsága, társulás, polgármester, jegyző	Polgármester, jegyző, polgármesteri hivatal ügyintézője; az önkormányzatok megállapodása alapján: önkormányzati társulás
Milyen jogorvoslatnak van helye a döntéssel szemben?	I. fok: képviselő-testület: kizárólag bírósági jogorvoslat, I. fok: bizottság, polgármester, társulás, jegyző: fellebbezés a képviselő-testülethez (a testület döntése ellen bírósági jogorvoslat).	Fellebbezés: főszabály szerint a fővárosi, megyei kormányhivatal törzshivatalához.
Fővárosi, megyei kormányhivatal szerepe	Nem terjed ki rá a törvényességi felügyelet.	Ket. szerinti felügyeleti szerv; 2010. évi CXXVI. tv. és 288/2010. (XII. 21.) Korm. r. alapján államigazgatási koordinációs jogkörök

IV. Fogalomtár

Átruházott államigazgatási feladat: olyan, országos közügynek minősülő, s így államigazgatási jellegű feladat, amelyet a hatékony és polgárközeli igazgatás ellátása érdekében jogszabály (Magyarországon törvény vagy végrehajtási kormányrendelet) az önkormányzat valamely szervére vagy tisztségviselőjére (Magyarországon a polgármesterre, a jegyzőre vagy a polgármesteri hivatal ügyintézőjére) telepített, s amelynek tekintetében az államigazgatási szervek szakfelügyeleti (Magyarországon a Ket. szerinti felügyeleti szervei) feladatokat látnak el.

Differenciált feladat- és hatáskör-telepítés: a kötelező feladatok telepítésének elve, amely alapján a különböző méretű, lakosságszámú és teljesítőképességű önkormányzatok kötelező feladatait az egyes törvények eltérően határozzák meg. A Möt. alapján a(z ágazati) törvények a feladatokat főszabály szerint differenciáltan kötelesek telepíteni.

Dualista önkormányzati feladatmeghatározás: a dualista modellben egymástól élesen elkülönítik a helyi önkormányzatoknak a helyi közügyek alkotmányos fogalma körében ellátott önkormányzati feladatait, valamint az igazgatási hatékonyság és a polgárközeli igazgatás alapján az önkormányzatok szerveire és tisztségviselőire telepített átruházott államigazgatási feladatokat.

Kötelező önkormányzati feladatok: törvényben meghatározott olyan feladat, amelynek ellátása az adott önkormányzat közjogi kötelezettsége, s amely feladat nem teljesítése esetén az államigazgatás különböző, felügyeleti jellegű intézkedéseket alkalmazhat.

Monista önkormányzati feladatmeghatározás: az önkormányzatok feladatrendszerének monista felfogása a helyi közösségek autonómiái által végzett tevékenységeket egységes egészként szemléli, s nem tesz különbséget a tekintetben, hogy a feladatot az önkormányzat a helyi közügyek körébe tartozó kérdésként, vagy az államigazgatási szervezetre által átruházott kérdésként végzi-e.

Önként átvállalt (alternatív) önkormányzati feladat: egy kisebb vagy alacsonyabb szintű önkormányzat egy magasabb szintű vagy nagyobb önkormányzat kötelező feladatát törvényben foglaltak szerinti feltételeknek megfelelő saját hatáskörben hozott döntésével átvállalja.

Önként vállalt (fakultatív) önkormányzati feladat: a helyi közügy körébe tartozó olyan feladat, amelynek ellátása nem kötelező az önkormányzat számára. Az önként vállalt feladat ellátása nem veszélyeztetheti a kötelező feladatok ellátását.

V. Felhasznált irodalom

- BALÁZS István – BALOGH Zsolt Péter – BARABÁS Gergely – DANKA Ferenc – FAZEKAS János – FAZEKAS Marianna – FÜRCHT Pál – F. ROZSNYAI Krisztina – HOFFMAN István – HOFFMANNÉ NÉMETH Ildikó – KECSŐ Gábor – SZALAI Éva (szerk. NAGY Marianna – HOFFMAN István): *A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázata*. HVG Orac Kiadó, Budapest 2012.
- BARABÁS Gergely – BARANYI Bertold – KOVÁCS András (szerk.): *Nagykommentár a közigazgatási hatósági eljárás törvényhez*. CompLex Kiadó, Budapest 2013.
- CSEFKÓ Ferenc (szerk.): *Önkormányzati iránytű. Gyakorlati útmutató a helyi képviselők, polgármesterek, köztisztviselők számára*. Új Historica Kiadó, Villány 1999.
- FÁBIÁN Adrián – BENCSIK András – RIXER Ádám (szerk. FÁBIÁN Adrián): *Válogatott önkormányzati modellek*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs 2012.
- HOFFMAN István: Az önként átvállalt (alternatív) feladatok szerepe a magyar önkormányzati rendszerben = *Közjogi Szemle* 2011/2.
- JÓZSA Zoltán: *Önkormányzati szervezet, funkció, modernizáció*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs 2006.
- KILÉNYI Géza (szerk.): *A közigazgatási jog nagy kézikönyve*. CompLex Kiadó, Budapest 2008.
- VEREBÉLYI Imre (szerk.): *Az önkormányzati rendszer magyarázata*. KJK – Kerszöv, Budapest 1999.

VI. Ellenőrző kérdések

1. Az önkormányzati feladatok körében milyen főbb csoportokat különíthetünk el? A kipontozott helyre a helyes választ!

-
-
-

2. A kipontozott helyre írja be a hiányzó szót!

Kötelező feladatot csak írhat elő a helyi önkormányzat számára.

3. A kipontozott helyre írja be a hiányzó szót!

Átruházott államigazgatási feladatot
..... írhat elő.

4. Töltse ki a táblázatot!

Csak önkormányzati hatósági ügyben járhat el	Mind önkormányzati, mind államigazgatási hatósági ügyben eljárhat	Csak átruházott államigazgatási hatósági ügyben járhat el

5. Jelölje be azokat az önkormányzati szerveket, amelyekre átruházott államigazgatási feladat- és hatáskör telepíthető!

- polgármester
- részönkormányzat testülete
- képviselő-testület bizottsága
- jegyző
- társulás